
Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 10 (1993)

Τέντ Πετρίδης: (1928-1988)

Μάρκος Φ. Δραγούμης

doi: [10.12681/deltiokms.103](https://doi.org/10.12681/deltiokms.103)

Copyright © 2015, Μάρκος Φ. Δραγούμης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Δραγούμης Μ. Φ. (1993). Τέντ Πετρίδης: (1928-1988). *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 10, 369–376.
<https://doi.org/10.12681/deltiokms.103>

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ

ΜΑΡΚΟΣ Φ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

ΤΕΝΤ ΠΕΤΡΙΔΗΣ (1928-1988)

Ο Τέντ Πετρίδης γεννήθηκε στη Νέα Υόρκη το 1928 με πατέρα τόν οδοντογιάτρο Μενέλαο Πετρίδη που καταγόταν από τις Σαράντα Έκκλησιες της Ανατολικής Θράκης και μητέρα τη δεύτερη γυναίκα του Δήμητρα (Σαμακίης καταγωγής) που μεγάλωσε στην Αίγυπτο και Θεσσαλονίκη. Οί γονείς του ήθελαν να ασχοληθεί με τη βιολογία και την ιατρική, αλλά εκείνος προτίμησε να σπουδάσει μουσική παίρνοντας το πτυχίο του από το Μουσικό Τμήμα του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης το 1950.

Στό πρώτο μέρος της σταδιοδρομίας του (1950-1967) ο Τέντ Πετρίδης δούλεψε σε διαφημιστικές και κτηματομεσιτικές επιχειρήσεις. Και μάλιστα από τόν Απρίλη του 1964 ως τόν Μάη του 1967 χρημάτισε πρόεδρος της οικογενειακής κτηματομεσιτικής εταιρείας «Petridis Real Estate and Management Corporation». Παράλληλα από τά μέσα της δεκαετίας του '50 δίδασκε ελληνικούς χορούς και παρουσίαζε σχετικές όμιλίες σε ιδρύματα, συλλόγους, τόν ραδιόφωνο και τήν τηλεόραση. Π.χ. τόν 1960 συμμετέσχε στά Διεθνή Φεστιβάλ λαϊκού χορού που όργάνωσαν τά Πανεπιστήμια Columbia και Νέας Υόρκης, τόν 1963 στά Φεστιβάλ Λαϊκών χορών της Έγγυς Ανατολής που έγινε στά «Λίνκολν Σέντερ» της Νέας Υόρκης, τόν 1964-5 στή Διεθνή Έκθεση της Νέας Υόρκης κ.λπ. Εξάλλου διατέλεσε μέλος της «Έπιτροπής για τήν Έρευνα τού Χορού» (Committee of Research in Dance) και ίδρυσε τόν Έλληνοαμερικανικό Σύνδεσμο για τόν Λαϊκό Χορό (Hellenic-American Folk Dance Association), που ανέπτυξε αξιόλογη δραστηριότητα και συνέβαλε ουσιαστικά στήν εκμάθηση και διάδοση τού ελληνικού χορού στίς έλληνοαμερικανικές κοινότητες τών ΗΠΑ.

Τόν 1967 ό Τέντ Πετρίδης πήρε όποτροφία από τόν Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου τού Αΐμου και ήρθε στήν Ελλάδα για νά μελετήσει από κοντά τόν ελληνικό χορό, συνοδευόμενος από τή γυναίκα του (που ήταν συνεργάτιδά του) καθώς και τά δύο του παιδιά.

Εκείνος, άν και ήρθε όποτίθεται μόνο για ένα δύο χρόνια, έμεινε εδώ για πάντα, ενώ τά όπόλοιπα μέλη της οικογενείας του μετά από μερικά χρόνια ξαναγύρισαν στίς ΗΠΑ.

Κατά τη δεύτερη αυτή «ελληνική» περίοδο τῆς ζωῆς του ὁ Τέντ Πετρίδης ἔμενε στὴν Ἀθήνα καὶ δίδασκε ἀγγλικά στὴν Ἑλληνοαμερικανικὴ Ἐνωσι καὶ χορὸ σὲ ἐκδηλώσεις, σεμινάρια καὶ σειρὲς μαθημάτων ποὺ ὀργάνωσε ὁ ἴδιος ἢ διάφοροι φορεῖς, ὅπως τὸ Πανεπιστήμιο Degree τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ, τὸ Ἀμερικάνικο Γυμνάσιο στὸ Χαλάνδρι, τὸ Ἴδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἵμου κτλ. Καὶ ὅταν τὸν καλοῦσαν (ἰδίως καλοκαίρι) ταξίδευε στὶς ΗΠΑ, τὶς Σκανδιναβικὲς χῶρες, τὴ Γαλλία, τὴ Γερμανία καὶ τὴν Ἀγγλία γιὰ νὰ διδάξει καὶ νὰ διαδώσει τοὺς ἑλληνικοὺς χοροὺς καὶ ἐκεῖ.

Παράλληλα μὲ τὴ διδασκαλία τοῦ χοροῦ ὁ Τέντ Πετρίδης ἀσχολήθηκε ἐξίσου συστηματικὰ μὲ τὴ μελέτη τοῦ ἑλληνικοῦ χοροῦ στὶς πηγές του, ὀργώνοντας τὴν ὑπαιθρο μὲ τὸ αὐτοκίνητό του καὶ συλλέγοντας κάθε δυνατὴ πληροφορία γιὰ κάθε πιθανὸ καὶ ἀπίθανο χορὸ καὶ γενικὰ γιὰ κάθε τι ποὺ εἶχε σχέση μὲ τὰ λαογραφικά, ἱστορικά, γλωσσολογικά, θρησκευτολογικά, γεωγραφικά, ἐθνολογικά καὶ ἄλλα ἐνδιαφέροντά του. Κι ὅταν δὲν μπορούσε νὰ τριγυρίζει στὴν ἐπαρχία πήγαινε καὶ τὴ συναντοῦσε στὴν Ἀθήνα, ἐπισκεπτόμενος τὰ κέντρα ποὺ δουλεύουν γιὰ τοὺς Ἀθηναίους ποὺ παραμένουν πιστοὶ στὸ τραγούδι καὶ στὸ χορὸ τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς τους.

Ὁ Τέντ Πετρίδης, παρόλο ποὺ ἦταν ψηλὸς μὲ βαρὺ σκελετό, εἶχε μεγάλῃ χάρη ὅταν χόρευε καὶ ἄφραστη ἱκανότητα νὰ μεταδίδει στοὺς μαθητές του γρήγορα καὶ παραστατικὰ τὸ βῆμα καὶ τὴν κίνηση ἀκόμα καὶ τοῦ πιὸ δύσκολου χοροῦ. Ἄλλῃ σπουδαία ἱκανότητά του ἦταν ὅτι μπορούσε μὲ ἄνεση καὶ ταχύτητα νὰ προσδιορίζει ἀμέσως καὶ ἀλάνθαστα τὰ σύνθετα καὶ ἀσύλληπτης πολυπλοκότητος μέτρα ὀρισμένων χορῶν τοῦ βορειοελλαδικοῦ χώρου καὶ τοῦ Πόντου.

Ἐκεῖ ποὺ πολλοὶ εἰδικοί παιδεύονταν ἐπὶ ὄρεσ γιὰ νὰ βγάλουν ἓνα ἀποτέλεσμα ἀκούγοντας τὸ κομμάτι μὲ τὸ προβληματικὸ μέτρο σὲ ἀργὴ ταχύτητα, αὐτὸς ἀμέσως ἔβρισκε τὴ λύση ἀκούγοντάς το στὴν κανονικὴ του ταχύτητα, λὲς κι ἦταν ἓνας ἀπλὸς Συρτός, ἢ ἓνα κοινὸ Βάλς.

Ὁ Τέντ Πετρίδης εἶχε ἀξιόλογη ἐπίδοση στὸ τουμπελέκι καὶ ἔπαιζε καλοῦτσικα τὴ θρακικὴ λύρα. Ἐκεῖνο ποὺ τὸν δυσκόλευε —παρὰ τὴν ἀγάπη του γιὰ τὴ γλωσσολογία— ἦταν τὸ νὰ μιλάει σωστὰ τὰ ἑλληνικά! Καὶ τὰ διάφορα λάθη ποὺ ἔκανε —ἂν καὶ τὸν διασκέδαζε νὰ τοῦ τὰ ἐπισημαίνουν— δὲν κατάφερνε νὰ τὰ διορθῶνει, ὅσο καὶ νὰ προσπαθοῦσε.

Ὡς πνεῦμα ὁ Τέντ Πετρίδης χαρακτηριζόταν γιὰ τὴν δεξιδέρκεια, παρατηρητικότητα, συνδυαστικὴ ἱκανότητα καὶ ἀπέραντη μνήμη του. Καὶ ὡς ἄνθρωπος διακρινόταν γιὰ τὸ ἀνεξάντλητο κέφι, τὴ ζωντάνια καὶ τὸ χιοῦμφορ του, μιὰ χαριτωμένη περιπαιχτικὴ διάθεση καὶ τὴν παντελῆ ἔλλειψη σχολαστικότητας καὶ κομπώδικης σοβαροφάνειας. Ὅσοι τὸν σχετίζονταν πάντα αἰσθάνονταν ἄνετα μαζί του, προφανῶς γιατί σὲ πλησίαζε γιὰ νὰ σὲ ἀκούσει, νὰ μάθει κάτι ἀπὸ σένα κι ὄχι νὰ προβάλει τίς γνώσεις του ἢ νὰ σὲ ἀπασχολήσει μὲ τὰ προσωπικά του, παρόλο ποὺ θὰ εἶχε ὅλα τὰ δίκαια νὰ τὸ κάνει, ἀφοῦ τὰ προβλήματα του ἦταν συχνὰ δυσβάσταχτα, ὅπως ὁ πρόωρος θάνα-

τος τῆς κόρης του ἢ ἡ δυσκολία ποῦ εἶχε μετὰ τὸ 1985 στὸ περπάτημα, ποῦ λίγο λίγο θὰ τὸν ἀνάγκαζε νὰ ἐγκαταλείψει τὸ χορό.

Μὲ τόσα πολλὰ χαρίσματα ὁ Τέντ ἦταν φυσικὸ νὰ εἶναι ιδιαίτερα δημοφιλῆς καὶ νὰ τὸν ἐκτιμοῦν οἱ συνάδελφοί του, ἀκόμα καὶ πρόσωπα μὲ μεγαλύτερη ἡλικία καὶ φήμη, ποῦ δούλευαν στὸν ἴδιο χῶρο, ὅπως ὁ Σπύρος Περιστερῆς, ὁ Samuel Baud-Bovy καὶ ἡ Ντόρα Στράτου. Ἡ ἐκτίμηση ποῦ εἶχε γιὰ τὸν Τέντ Πετρίδη ὁ Baud-Bovy φαίνεται ἀπὸ τὰ παρακάτω δύο γράμματα ποῦ τοῦ ἔστειλε τὸ 1977 καὶ ποῦ δημοσιεύονται ἐδῶ γιὰ πρώτη φορὰ:

Λαμπινού Πηλίου, 28.6.77

Ἀγαπητὴ κύριε Πετρίδη,

Γνωριστήκαμε στὸ γραφεῖο τοῦ κυρίου Περιστερῆ, κι ἔτσι παίρνω τὸ θάρρος νὰ σᾶς συμβουλευτῶ γιὰ δύο ἀπορίες μου σχετικὲς μὲ ἑλληνικοὺς χορούς, ἀπορίες ποῦ εἶστε ὁ μόνος ποῦ θὰ μπορέσετε ἴσως νὰ τὶς λύσετε.

α. Ὁ Radulescu γράφει γιὰ ἓνα χορὸ ποῦ ὁ ρυθμὸς του θὰ ἦταν καὶ ποῦ τὸν λέει κοπανιστό. Τὸν συναντήσατε πουθενά; Καὶ μ' αὐτὴ τὴν ὀνομασία; Βρίσκεται ἄραγε σὲ δίσκο ἢ σὲ κασέτα;

β. Χορεύουν στὸ Μέτσοβο ἓνα χορὸ ποῦ τὸν λένε μετσοβίτικο ἢ τσάμικο καὶ ποῦ πραγματικὰ στὸ τέλος γυρίζει σὲ συνηθισμένον τσάμικο. Τὸ πρῶτο μέρος ὅμως ἔχει ρυθμὸ:

Τὸν ξέρετε αὐτὸν τὸν πολὺπλοκο ρυθμὸ; Ξέρετε ἂν ὑπάρχει ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα; Δὲν ἔχω ἐδῶ τὸ βιβλίον τοῦ Arbatsky· δὲ θυμοῦμαι νὰ τὸν ἀνέφερα οὔτε καὶ ὁ Djudjeff.

Νὰ μὲ συμπαθήσετε γιὰ τὴν ἀδιακρισία μου. Ἄν δὲν ἔχετε καμία σχετικὴ πληροφορία, μὴν κάνετε τὸν κόπο νὰ μοῦ ἀπαντήσετε. Ἄν ἔχετε, θὰ μείνω ἐδῶ (P.O.B. 60 Βόλο) ὡς τὶς 20 Ἰουλίου, ποῦ θὰ γυρίσω στὴ Γενεύη, 14 Blvd des Tranchées CH 1206 Genève.

Μὲ πολλὴ ἐκτίμηση καὶ φιλικὰ αἰσθήματα,

Samuel Baud-Bovy

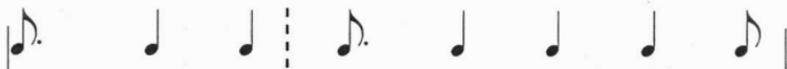
Genève 6.11.77

Ἀγαπητὴ κύριε Πετρίδη,

Εἶστε πολὺ καλὸς ποῦ βρήκατε τὸν καιρὸ νὰ μοῦ γράψετε. Νὰ μὲ συμπαθήσετε ποῦ δὲ σᾶς γράφω ἀγγλικά. Τὰ διαβάζω εὐκόλα ἀλλὰ οὔτε τὰ γράφω οὔτε τὰ μιλάω. Τὸν Κοπανιστὸ τὸν ἀναφέρει κάπου ὁ Radulescu, καὶ φαντάζομαι πὼς ἔγινε σύγχυση μὲ τὴν Κοπανίτσα ποῦ γράφετε. Δὲν μπορῶ νὰ ρωτήσω τὸν ἴδιο τὸν Radulescu· ἔχασαν τὰ ἴχνη του στὴ Ρουμανία, καὶ φαίνεται πὼς ζεῖ στὴ Γερμανία.

Τὸν Μετσοβίτικο τοῦ δίσκου τοῦ Καρᾶ τὸν εἶχα ὑπ' ὄψη μου, καὶ μὲ παιδεψε πολὺ ὁ ρυθμὸς του, γιατί κι ἐγὼ εἶμαι βέβαιος ὅπως κι ἐσεῖς πὼς δὲν τὸν ἀντιλήφτηκε καλὰ ὁ Καράς. Σὲ μιὰ πρόχειρη κασέτα τοῦ Αὐγερινοῦ

Μπάου που άγοράσα στο Μέτσοβο, ό ρυθμός άκούεται πιό καθαρά. Και χάρη στα μηχανήματα που διαθέτουν στο Ίνστιτούτο Φωνητικής του Πανεπιστημίου μας μπόρεσα να έλέγξω τη γραφή μου. Σ' αυτή την κασέτα, ό ρυθμός που χτυπάει ή κιθάρα, είναι:

Όπως βλέπετε, στη δεύτερη ήμι-μπατούτα, τα τέταρτα είναι πιό γρήγορα. Στο δίσκο του Καρῶ, εκεί που άκούεται καθαρά τό λαούτο, ό ρυθμός που παίζει είναι πιστεύω:

50 mm/sec

Ό Dietrich, που θα ξέρετε τους δίσκους του, μου γράφει πώς μαγνητοφώνησε τό συγκρότημα του Μπάου σε γάμο στο Μέτσοβο. Είμαι περίεργος να τόν άκούσω. Θα ήθελα να ξέρω αν συμφωνείτε με τη γραφή που σᾶς προτείνω. Πάντως είχαμε κι οι δυο την ίδια έντύπωση, πώς δηλαδή ό ρυθμός αυτός είναι συνάμα άνισος (2 και 3) και άλογος (2 και 1½). Καθώς τόν παίζουν και rubato καταντάει ασύλληπτος στο πρώτο άκουσμα. Μόλις μπεις όμως στο νόημα, χείρεσαι την εύλυγσία και τη ρευστότητά του.

Σᾶς ζηλεύω που έχετε σωματική, μυϊκή έπαφή με τους ρυθμούς αυτούς. Σ' αυτά δυστυχώς είμαι κούτσουρο.

Και πάλι σᾶς εύχαριστώ για την προθυμία σας κι έλπίζω να σᾶς συναντήσω σαν κατεβῶ στην Άθήνα κατά τό Πάσχα.

Με εξαίρετη τιμή
Samuel Baud-Bovy

Είναι βέβαιο ότι ό Τέντ Πετρίδης άπάντησε στο πρώτο γράμμα του Baud-Bovy και πιθανό ν' άπάντησε και στο δεύτερο. Τα γράμματα αυτά θα πρέπει να υπάρχουν στο άρχείο του Baud-Bovy στη Γενεύη.

Δέν πρόλαβα να τᾶ ζητήσω για να τᾶ περιλάβω σ' αυτό τό άρθρο, θα ήταν

ένδιαφέρον ώστόσο να γνωστοποιηθούν κι αυτά σε μιὰ μελλοντική πληρέστερη ἔργασία γιὰ τὸν Τέντ Πετρίδη.

Τὸν Τέντ Πετρίδη τὸν γνώρισα στὰ τέλη τοῦ 1967 ὅταν ἦρθε μιὰ μέρα νὰ ἐπισκεφτεῖ τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο (ΜΛΑ) τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Νιώσαμε ἀμέσως συμπάθεια ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο καὶ γίναμε ἀρκετὰ γρήγορα φίλοι. Τὸ γραφεῖο τοῦ ΜΛΑ βρισκόταν τότε στὴν ὁδὸ Ναυαρίνου κοντὰ στὴ Μασσαλίας ὅπου δίδασκε ἐκεῖνος κι ἔτσι δὲν τοῦ ἦταν δύσκολο νὰ ἔρχεται συχνὰ νὰ μὲ βλέπει καὶ νὰ κουβεντιάζουμε πρὶν ἢ μετὰ ἀπὸ τὸ μάθημά του. Καμιὰ ἄφορὰ πήγαινα κι ἐγὼ στὸ διαμέρισμά του, ἢ βγαίναμε ἔξω τὰ βράδια (παρέα καὶ μὲ ἄλλους) γιὰ νὰ διασκεδάσουμε στὴν ταβέρνα «Κάστρο» τοῦ Κρητικοῦ λυράρη Ἀντῶνη Περιστερῆ στὸν Ὑμητό, στὸ Ποντιακὸ κέντρο «Κορτσόπον» στὸ Μοσχάτο ἢ ἀλλοῦ. Μάλιστα μιὰ μέρα τοῦ 1981 ποὺ μιὰ ἀπὸ τὶς κόρες μου ἔπρεπε νὰ ἐγγεωριστεῖ ἐπείγοντως καὶ ἔφαχνα γιὰ αἰμοδοτῆ, ἔσπευσε νὰ μὲ βοηθήσει προτοῦ κὰν προλάβω νὰ τοῦ τὸ ζητήσω.

Μὲ τὸν Τέντ Πετρίδη κάναμε ἀπὸ κοινοῦ ἠχογραφήσεις στὸ Ἀγκίστρι τὸ 1971, στὴν Αἴγινα, τὴ Σκύρο καὶ τὶς Συκιές τῆς Ἀχλαδερῆς στὴ νότια Εὐβοία (Κάβαλα) καὶ τὴν Αἴγινα τὸ 1977. Ἐπίσης τὸ 1976 ἦρθε στὴν Κηφισιά κι ἠχογραφήσαμε μιὰ παρέα ἀπὸ Πομάκους ποὺ δούλευαν στὴν πολυκατοικία μου. Τὸν ἴδιο χρόνο, τέλος, πήγαμε μαζί στὸ διαγωνισμὸ δημοτικῶν χορῶν, τραγουδιῶν καὶ ὀργάνων στὰ Λαγκάδια Γορτυνίας γιὰ νὰ συμμετάσχουμε στὴν Κριτικὴ Ἐπιτροπῆ.

Ἀλλὰ ἐκτὸς ἀπὸ συνεργάτης τοῦ ὑπῆρξα καὶ μαθητῆς του.

Συγκεκριμένα τὸ 1976 ἢ 1977 γράφτηκα σὲ μιὰ τάξη του κι ἔκανα μαζί του ἑλληνικὸ χορὸ. Τὰ μαθήματα αὐτὰ γινόντουσαν στὸ ὑπόγειο ἐνὸς μικροῦ ξενοδοχείου στὸ Κολωνάκι καὶ ὁ Τέντ Πετρίδης πληρωνόταν ὡς ἐξῆς: Μετὰ τὸ τέλος τοῦ μαθήματος τοποθετοῦσε ἕνα καπέλο σὲ μιὰ ἄκρη κι ὄλοι ἐμεῖς οἱ μαθητὲς τοῦ ρίχναμε μέσα ὅ,τι μᾶς ἔκανε εὐχαρίστηση.

Τὸν Τέντ Πετρίδη τὸν εἶδα γιὰ τελευταία φορὰ στὸ Θέατρο τῆς Ντόρας Στράτου στὸ λόφο τοῦ Φιλοπάππου, περίπου ἐνάμισι μῆνα πρὶν ἀπὸ τὸν ἀπροσδόκητο θάνατό του. Μετὰ τὴν παράσταση φεύγοντας μὲ τὸ αὐτοκίνητό του, τοῦ πρότεινα νὰ πᾶμε σὲ μιὰ ταβέρνα.

Μοῦ εἶπε ὅμως πὼς ἦταν βιαστικὸς καὶ μὲ κατέβασε στὸν Ἄγνωστο Στρατιώτη. Εἶχε μόλις γυρίσει ἀπὸ τὴν Ἑλβετία ὅπου τοῦ εἶχαν κάνει ἐνεση στοὺς γοφούς χωρὶς σπυδαῖα ἀποτελέσματα καὶ φαινόταν κάπως σκεπτικὸς. Δὲν εἶχε πάντως τὰ συνηθισμένα κέφια του.

Πεθαίνοντας ὁ Τέντ Πετρίδης ἄφησε ἐκτὸς ἀπὸ τὶς δημοσιεύσεις του κι ἕνα τεράστιο ἀρχεῖο μὲ μιὰ ἐντυπωσιακὴ (κι ὄχι μόνον ἑλληνικοῦ ἐνδιαφέροντος) συλλογὴ ἀπὸ βιβλία, δίσκους καὶ μουσικὰ ὄργανα, ἀναρίθμητες πρωτότυπες ἠχογραφήσεις σὲ μαγνητοταινίες καὶ κασέτες, φωτογραφίες, ἀνέκδοτα χειρόγραφα κτλ. Τὸ ἀρχεῖο αὐτὸ γιὰ λόγους ἀσφαλείας κλειδώθηκε ἀπὸ τοὺς πιδὸ κοντινοῦς τοῦ φίλους σὲ μιὰ ἀποθήκη στὴν περιοχὴ Χαλκίδας ὄσπου ν' ἀποφασιστεῖ ἡ τύχη του ἀπὸ τὸ γιὸ τοῦ Ρομ καὶ μοναδικὸ

κληρονόμο του. Έκείνος πάλι, μετά από μιὰ παρατεταμένη περίοδο ἀμφιταλαντεύσεων, ἀνέθεσε στὴν κ. Lisbet Toyr (τὴ στενότερη συνεργάτιδα τοῦ πατέρα του ἀπὸ τὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ '70) νὰ δώσει ἐκείνη τὴν πρέπουσα λύση στὸ πρόβλημα.

Καὶ στὶς 12/2/1993 διατύπωσε γραπτὰ τὴ σύμφωνη γνώμη του γιὰ τὴν πρόταση ποὺ τοῦ ὑπέβαλε ἡ κ. Toyr καὶ ποὺ εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα νὰ μεταφερθεῖ τὸ ἀρχεῖο τοῦ πατέρα του στὴν Ἀθήνα στὶς 7/3/1993 καὶ νὰ θεθεῖ ὑπὸ τὴν κηδεμονία τοῦ ΜΛΑ.

Καὶ ἔκτοτε, τόσο ἡ κ. Toyr ὅσο κι ἐγὼ ὡς ὑπεύθυνος τοῦ ΜΛΑ, συνεργαζόμαστε στενά, ὥστε τὸ Ἀρχεῖο Τέντ Πετρίδη νὰ ἀξιοποιηθεῖ τὸ γρηγορότερο, ἀφοῦ πρῶτα τακτοποιηθεῖ σὲ εἰδικὰ ράφια, καταλογογραφηθεῖ καὶ εὔρετηριασθεῖ.

Ὁ κατάλογος ποὺ ἀκολουθεῖ μᾶς δίνει τοὺς τίτλους τῶν σημαντικότερων δημοσιευμάτων τοῦ Τέντ Πετρίδη. Στὸν κατάλογο αὐτὸν ἀναφέρεται καὶ τὸ βιβλίο του γιὰ τοὺς χοροὺς τῆς Ἀττικῆς ποὺ εἶναι σχεδὸν ἔτοιμο γιὰ ἔκδοση. Τὸ συγγραφικὸ ἔργο τοῦ Τέντ Πετρίδη εἶναι δυσανάλογα μικρὸ σὲ σχέση μὲ τὸ ὀγκῶδες ὕλικό ποὺ εἶχε συγκεντρώσει στὶς ἀναρίθμητες περιοδείες του καὶ τὶς ἀπέραντες γνώσεις ποὺ ἀπέκτησε ἀπὸ τὴν ἐπιτόπια ἔρευνα καὶ τὰ διαβάσματά του. Ἴσως αὐτὸ ὀφείλεται στὸ ὅτι οἱ ἐπαγγελματικές του ἀσχολίες καὶ τὸ ἀσυγκράτητο πάθος του γιὰ τὴν ἐπιτόπια ἔρευνα δὲν τοῦ ἄφησαν τὸ χρόνο νὰ συγκεντρωθεῖ καὶ νὰ γράψει. Ἴσως πάλι νὰ μὴν ἀνῆκε στὸ εἶδος τῶν μελετητῶν ποὺ ἀρέσκονται ἰδιαίτερα στὸ γράψιμο. Ἡ ἀκόμα μπορεῖ νὰ θεωροῦσε ὅτι τὸ γράψιμο, σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν ἔρευνα, ἦταν καλύτερα ν' ἀναβληθεῖ γιὰ τὶς τελευταῖες δεκαετίες τῆς ζωῆς του, ὅποτε θὰ εἶχε συμπληρώσει τὴν ἔρευνά του καὶ θὰ εἶχε περισσότερη ἄνεση χρόνου νὰ προχωρήσει σὲ μιὰ ἀληθινὰ ὀλοκληρωμένη σύνθεση τῶν ἰδεῶν του.

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ TENT ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Α' ΒΙΒΛΙΑ

- 1) *Folk Dances of the Greeks, Origins and Instructions*, Νέα Ὑόρκη 1961, Νέα Ὑόρκη 1972, Λονδίνο 1974 (Γραμμένο σὲ συνεργασία μὲ τὴ γυναίκα του Elfeida).
- 2) *Greek Dances*, Ἀθήνα 1975.
- 3) *Greek Dances and how to do them = Ἑλληνικοὶ Χοροί*, Ἀθήνα 1976 (Δίγλωσσο ἔνθετο στὸ ὄμνυμο λεύκωμα τριῶν δίσκων ποὺ κυκλοφόρησε ἡ ἐκδοτικὴ ἐταιρεία Peters International σὲ συνεργασία μὲ τὸ Lycabettus Press).

Β' ΑΡΘΡΑ

- 4) «The Music of the Rebetes», Κεφάλαιο τοῦ βιβλίου *Rebetika. Songs from the old Greek Underworld*, Edited by Katharine Butterworth and Sara Schneider, Ἀθήνα 1975, 27-34.
- 5) «Τὰ Anastenaria», *Ἄνθρωπος*, τ. 6, Ἀθήνα 1979, 163-179.
- 6) «Ὁ Δάπυτος Χορὸς», Πρακτικὰ τοῦ Γ' Συμποσίου Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ Χώρου, Θεσσαλονίκη 1979, 593-626 (Μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἀγγλικά ἀπὸ τὴν Εἰρήνη Φλώρου).
- 7) «Contemporary Greek Folk Dances - Greek Folk Instruments - Greek Folk Costumes», Κεφάλαια τοῦ τόμου *Tourism in Greece 1982*, Ἀθήνα 1982, 2-39.

- 8) «The relationship of Pontic Dances to Neo-Hellenic Regional Dances and Problems in Pontic Dance Research: Nomenclature, Form, Structure, and Rhythms», *Ἀρχαίον Πόντου*, τ. 38, Ἀθήνα 1984, 633-651.
- 9) «Traditional Pontic Dances accompanied by the Pontic Lyra», *Ἀρχαίον Πόντου*, τ. 42, Ἀθήνα 1988-9, 224-237.

Γ΄ ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ

- 10) *Dances of Attica. A Folklore Study Including Costumes and Musical Instruments* = Μελέτη ἐπὶ τῶν λαϊκῶν Χορῶν τῆς Ἀττικῆς συμπεριλαμβανομένων τῶν Ἐνδυμασιῶν καὶ Μουσικῶν Ὀργάνων.